

DOM

afsagt den 18. juni 2018

Rettens nr. 1-570/2018

Politiets nr. 0900-88130-00072-17

Anklagemyndigheden

mod

Kresten Andersen Bergsøe

cpr-nummer 241266-[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Anklageskrift er modtaget den 15. februar 2018.

Kresten Andersen Bergsøe er tiltalt for overtrædelse af

naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1, nr. 10, jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017,

ved siden den 5. juli 2017 at have handlet i strid med Overfredningsnævnets kendelse af 23. februar 1949, som ændret ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. august 1969, ved at have låst portene og derved hindret offentlighedens adgang i begge ender af stien langs Farum Sø mellem P. E. Rasmussens Vej og Klaus Nars Sti i Farum, hvorved han har afskåret offentlighedens mulighed for at gå rundt om Farum Sø.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har endvidere i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3, nedlagt påstand om tvangsbøder indtil portene til stien er genåbnet i den sædvanlige åbningstid for parker.

Kresten Andersen Bergsøe har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Den 6. april 2033 blev skøde vedrørende overdragelse af Farumgård til Set. Ursula-Stiftelsen tinglyst.

Den 23. juli 1947 afsagde Fredningsnævnet for Frederiksborg Amt kendelse om fredning af Farumgård og den dertil hørende park. I kendelsen er angivet blandt andet følgende:

"I skrivelse af 27. november 1945 til Farum Kommune har Ministeriet for offentlige Arbejder med hensyn til Linieføringen for Stianlæg Nr. 6 udtalt, at man under Hensyn til at Ejerne af Farumgård vil stille sig imødekommende overfor Spørgsmålet om at give Offentligheden Adgang til Farumgårds Park, saafremt Stien ikke føres gennem Parken, vil være villig til - uanset den betydelig større Bekostning - at føre Stien Nord om Parken (gennem Farum By) paa Betingelse af at der ved behørig tinglyst Deklaration sikres Offentligheden Adgang til Farumgaard's park i tilfredsstillende Omfang samt paa Betingelse af at der paa Ejendommen tinglyses en Fredningsdeklaration i Overensstemmelse med et tidligere fremsendt Udkast.

Sogneraadet har derefter anmodet Fredningsnævnet om at afsige Kendelse om Fredningen, og om Offentlighedens Adgang til Parken.

...

Med Hensyn til Fredningen er der mellem Ejeren af Farumgaard og Farum Sogneraad Enighed om at denne - uden noget Vederlag til Stiftelsen - bør ske saaledes:

Parken skal opretholdes som saadan og saaledes, at dens nuværende Karakter i alt væsentligt bevares, hvorfor tilstedeværende Alleer og Trægruppe ikke maa sløjfes.

...

Den intime landskabelige Forbindelse mellem Bygninger, Park og Sø skal - specielt med Hensyn til Vejanlæg og Stianlæg - stedse opretholdes.

Med hensyn til Offentlighedens Adgang til Parken er der mellem Sct. Ursula Stiftelse og Farum Sogneraad Enighed om, at denne vederlagsfrit vil være at tillade gennem Parken mellem den røde Laage og Hovedindkørselen til Farumgaard ad Stien langs Farum Sø, drejende til højre op gennem Farumgaard's to Fløjporte og derfra ad Indkørselsvejen ud til den saakaldte "Sandvej" på følgende Vilkaar:

1. Tilladelsen gælder kun for Fodgængere.
2. Færdsel er kun tilladt paa den for Adgang til offentlige Parker sædvanlige Tid af Dagen.
3. Færdsel og Ophold udenfor Stien (Vejen) er forbudt.
4. Opsætning af Skilte ved de to Indgange samt langs Stien (Vejen) bekostes af Farum Sogneraad, ligesom Stiftelsen overfor Sogneraadet har Krav på Refusion af enhver anden Udgift, som den heromhandlede Færdselstilladelse måtte medføre.
5. Farum Sogneraad forpligter sig til at medvirke til, at Færdselstilladelsen bliver til mindst mulig Ulempe for Stiftelsen og dens Gæster samt til at foranledige Indskriden mod eventuelle Misbrug.
6. Stiftelsen forbeholder sig at tilbagekalde Færdselstilladelsen:

- a. Saaframt der maatte blive ført en offentlig Vej eller Sti gennem Farumgaards Park. Stiftelsens Ret til i saa Fald at kræve Erstatning herfor skal ikke være forringet på Grund af den meddelte Færdselstilladelse.
- b. Saaframt Færdselstilladelsen mod Forventning maatte medføre væsentlig Ulempe for Stiftelsen eller dens Gæster.

...

Det er derimod ikke lykkedes at naa til Enighed om, hvorvidt Tilladelsen til offentlig Færdsel gennem Parken bør være begrænset i Tid.

Ministeriet for offentlige Arbejder og Farum Sogneraad modsætter sig en saadan Begrænsning, medens Sct. Ursula Stiftelse holder paa, at den kun kan give Færdselstilladelsen som gældende saalænge Stiftelsen ejer Farumgaard, og at den, saaframt denne Begrænsning ikke føjes til, maa forbeholde sig at kræve Erstatning for den Forringelse i Ejendommens Salgsværdi, som Færdselstilladelsen medfører.

Nævnet erkender, at Stiftelsen ved at tilbyde Fredningen vederlagsfrit har ydet et værdifuldt Bidrag til Bevaring af den landskabelige Skønhed i Farum, selv om Stiftelsen muligvis i det væsentligste faar Ækvi-
valent herfor gennem Fritagelsen for at faa et offentligt Stianlæg ført gennem Parken.

Alligevel maa Nævnet skønne, at en tidsbegrænset Fredning er utilfredsstillende, selv om man formentlig tør anse det som en ret fjernt liggende Mulighed, at Stiftelsens Forhold skulle ændre sig saaledes, at en Afhændelse af Ejendommen og Parken maatte anses for paakrævet eller rimelig.

Hertil findes da Ministeriets og Sogneraadets Synspunkt at burde følges. At stiftelsen maa have Krav på Erstatning, hvis Spørgsmålet om Afhændelse måtte blive aktuelt, anser Nævnet som selvfølgelig; men man maa paa den anden Side anse det som umuligt på nuværende Tidspunkt at vurdere, i hvilket Omfang et Erstatningskrav, der har en saa lidet aktuel Karakter som det foreliggende, bør tages til Følge.

Spørgsmålet om Erstatning findes derfor at måtte udskydes, saaledes at det først afgøres, naar det har vist sig, at en Afhændelse skal finde Sted, og Vilkaarene for en sådan Afhændelse kendes.

D e r f o r b e s t e m m e s :

Ejendommen Farumgaard ... og den dertil hørende Park fredes i det foran bestemte omfang.

Der sikres Offentligheden Ret til at færdes gennem Parken i det foran bestemte Omfang og paa de foran anførte Betingelser.

Spørgsmaalet om Erstatning til Ejeren vil være at tage op til Afgørelse, naar det kan godtgøres, at Ejendommen agtes afhændet."

Statsministeriet indbragte kendelsen for Overfredningsnævnet og gjorde i den forbindelse gældende, at fredningen i forbindelse med retten til færdsel i parken var vederlagt ved, at stianlægget var lagt udenfor parken, hvorfor ministeriet fandt det betænkeligt, at der ifølge Fredningsnævnets kendelse senere kunne blive tale om udredning af erstatning. Overfredningsnævnet stadfæstede ved kendelse af 23. februar 1949 Fredningsnævnets kendelse, dog med en mindre ændring som følge af et nyt stiprojekt. I kendelse er om erstatningsspørgsmålet angivet følgende:

"...

Den ... fremsatte betragtning vedrørende erstatningsspørgsmålet indeholder efter Overfredningsnævnets opfattelse ikke tilstrækkelig begrundelse for at ændre den ved fredningskendelsen trufne ordning; thi det omhandlede stianlæg kunne kun føres gennem parken imod udredelse af erstatning.

..."

Ved betinget skøde af 6. maj 1965, tinglyst den 11. maj 1965, blev Farumgård overdraget af Sct. Ursula Stiftelsen til Finn Riis-Hansen og Ruth Riis-Hansen, og ved endeligt skøde tinglyst den 13. januar 1966 overdraget til Ruth Riis-Hansen.

Den 5. februar 1968 afsagde Fredningsnævnet for Frederiksborg Amts sydlige fredningskreds kendelse om, at der *"tilkommer Sct. Ursula Stiftelsen erstatning for den ved Overfredningsnævnets kendelse af 23. februar 1949 ... trufne bestemmelse om, at der sikres offentligheden ret til at færdes gennem parken i det foran bestemte omfang, med kr. 100.000.- ..."* Sct. Ursula Stiftelsen havde krævet erstatning for såvel fredning af parken som for den offentlige færdselsret, men Fredningsnævnet tog alene stilling til Sct. Ursula Stiftelsens subsidiære påstand om erstatning for sikring af den offentlige færdselsret, da der efter nævnets opfattelse ikke tilkom Sct. Ursula Stiftelsen nogen erstatning for fredning af Farumgård med park. I kendelsen er angivet blandt andet følgende:

"Nævnet ønsker ... at anføre, at da der i kendelsen, hvor fredningsmyndighederne behandler fredningen af selv parken, bl.a. er anført følgende: "Med hensyn til fredningen er der mellem ejerne af Farumgård og Farum sogneråd enighed om, at denne uden noget vederlag til stiftelsen bør ske således", og fredningsdeklarationen af 11. november 1943 derefter er indkorporeret i kendelse, må dette støtte den antagelse, at denne fredning er vederlagsfri.

Endvidere må det bemærkes, at fredningsmyndighederne i kendelsen

efter afgørelse af parkfredningen går over til en særskilt behandling af spørgsmålet om sikring af den offentlige færdselsret, og at nævnet i forbindelse hermed nævner, at der skal ydes erstatning herfor til sin tid. ...

...

Da der således ikke efter nævnets opfattelse kan tilkomme ejerne nogen erstatning for fredning af Farumgård med park, bliver der herefter alene at tage stilling til den påståede subsidiære erstatning for sikring af den offentlige færdselsret.

...

Sagen har været forelagt statens naturfrednings- og landskabskonsulent ... der i en skrivelse af 15. september 1967 bl.a. har udtalt:

"Ved besigtigelse med naturfredningsnævnet den 19. juni d.å. besøgte Farumgård.

Under besigtigelsen blev de gældende stirettigheder for offentligheden gennemgået, og det på ejendommen beliggende skovstykke beset.

På baggrund af besigtigelsen skal man herfra udtale, at den eksisterende stirettighed åbner en ganske særlig mulighed for almenheden for at iagttage på nært hold et værdifulde bygningskompleks i et miljø, der dels fremhæver bygningens kulturelle værdi og yderligere i sig selv er af høj æstetisk karakter og landskabelig værdi. En opretholdelse af den eksisterende fredning må derfor anses for meget væsentlig, og denne frednings betydning vil sikkert være voksende fremover med Farumområdets stigende befolkningsmængde. Der skal yderligere tilføjes, at den igangværende udvikling af det gamle Farum tyder på, at dette kvarter vil bibeholde sit landsbypræg fremover. Et samlet landsby/herregårdsmiljø knyttet til Farum Sø's bredder vil sandsynligvis holdes næsten intakt. Det skal understreges, at en lignende bebyggelseskongellation i øvrigt ikke findes i Københavns nærhed."

Med støtte i denne udtalelse og efter gentagen foretagen besigtigelse er nævnet enig i, at den eksisterende stiret er af en sådan værdi for offentligheden, at der ikke er tilstrækkelig grund til at give en indstilling til Overfredningsnævnet om en eventuel ophævelse af fredningen.

...

Selv om det må erkendes, at der af landsretssagfører Arup er foretaget en omhyggelig og på mange måder velbegrundet beregning af erstatningens størrelse, finder nævnet, at der er visse usikkerheder vedrørende de anvendte vurderingsbeløb, hvis størrelse ikke er tilstrækkeligt dokumenteret og derfor næppe kan lægges fuldt ud til grund for værdien af samtlige kvadratmeter arealer af Farumgård. Der må dog lægges vægt på, at selv om Farumgård ved sin skønne beliggenhed og sit værdifulde bygningskompleks og det dertil hørende parkanlæg normalt ville kunne sælges for en anelig stor købesum, vil dog den Liebhaber,

som ønsker at købe en større ejendom til beboelse for sig og sin familie, formentlig finde, at den offentlige færdsel gennem gård og parkanlæg er en så væsentlig gene for blot en rimelig udnyttelse af netop de arealer af ejendommen, der er af betydning for ejendommens udnyttelse til privat bolig, at det må medføre, at købesummen nedsættes.

Nævnet finder, at erstatningens størrelse må afgøres ved et skøn, hvor samtlige omstændigheder må tages i betragtning.

Nævnet har under hensyn til de fornævnte synspunkter voteret om erstatningens størrelse og er enig i, at denne passende kan ansættes til kr. 100.000,-.
..."

Overfredningsnævnet tiltrådte ved kendelse af 12 august 1969 Fredningsnævnets kendelse om, at der alene skulle ydes erstatning for sikring af den offentlige færdselsret og tilkendte Sct. Ursula Stiftelsen en erstatning på 125.000 kr. for tab ved den besluttede adgang for offentligheden til gående færdsel på Farumgård.

I 2003 overtog Kresten Andersen Bergsøe ved arveudlæg Farumgård fra sin mormor, Ruth Riis-Hansen.

Ved brev af 24. november 2006 anmodede Kresten Andersen Bergsøes advokat Fredningsnævnet for København om at tage stilling til, om ejeren af Farumgård var berettiget til at tilbagekalde den ved Overfredningsnævnets kendelse af 23. februar 1949 bekræftede aftale med kommunen om færdselstilladelse for det offentlige med den virkning, at offentligheden blev forbudt adgang til Farumgård, subsidiært om ejeren af Farumgård var berettiget til at tilbagekalde aftalen mod at acceptere, at der blev etableret en ny sti langs det nordlige skel.

Formanden for Fredningsnævnet for København meddelte telefonisk Kresten Andersen Bergsøe, at Fredningsnævnet ikke havde kompetence til at meddele godkendelse af den ønskede tilbagekaldelse.

Ved brev af 27. juni 2017 anmodede Kresten Andersen Bergsøes advokat Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, om at tilkendegive, om ministeriet mente at være kompetent til at afgøre, om Kresten Andersen Bergsøe var berettiget til at tilbagekalde den i Overfredningsnævnets kendelse af 23. februar 1949 indeholdte færdselstilladelse.

Skov- og Naturstyrelsen besvarede henvendelsen ved brev af 3. juli 2007, hvoraf følgende fremgår:

" ...

Med henvisning til, at Stiftelsen som forudsat i den nævnte kendelse, ved en ny Overfredningskendelse af 12. august 1969 fik tilkendt en erstatning på kr. 125.000 for offentlighedens ret til færdsel, er det Skov- og Naturstyrelsens opfattelse, at det ovenfor nævnte forbehold hermed må anses for bortfaldet. En ændring af offentlighedens ret til at færdes ad den i kendelsen nævnte sti og i det heri beskrevne omfang må derfor behandles efter ansøgning til Fredningsnævnet om dispensation, som foreskrevet i naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Kresten Andersen Bergsøe ansøgte herefter om en dispensation hos Fredningsnævnet for København, der meddelte afslag herpå ved brev af 24. august 2007 med følgende begrundelse:

"... Fredningsnævnet finder, at en dispensation fra fredningen i det ansøgte omfang eller en imødekommelse af den subsidiære påstand om en alternativ stiføring vil medføre en krænkelse af fredningens formål, som er at skabe adgang for offentligheden gennem de smukke omgivelser.

Fredningsnævnet finder anledning til at bemærke, at det af deklarationens vilkår punkt 5 fremgår, at Farum Sogneråd, nu Furesø kommune, er forpligtet til at medvirke til, at færdselstilladelsen bliver til mindst mulig ulempe for ejeren, og til at foranledige indskriden mod eventuelle misbrug.

..."

I brev af 21. september 2016 til borgmester i Furesø Kommune, Ole Bondo Christensen, redegjorde Kresten Andersen Bergsøe for problemerne afledt af den offentlige trafik gennem Farumgård og opfordrede til afholdelse af et møde med henblik på at finde en fælles løsning.

Kresten Andersen Bergsøe meddelte i brev af 13. oktober 2016 Ole Bondo Christensen, at portene til stien ved Farumgård ville blive lukket den 1. januar 2017, medmindre Furesø Kommune forinden havde sikret, at vilkårene for den offentlige adgang blev overholdt, eller taget initiativ til en ny fredningssag med ændret stiføring.

I mail af 5. juli 2017 til Ole Bondo Christensen meddelte Kresten Andersen Bergsøe, at han midlertidigt havde lukket for offentlighedens adgang gennem Farumgård.

Den 4. september 2017 indgav Furesø Kommune en anmeldelse til politiet mod Kresten Andersen Bergsøe for ulovlig lukning af stien mellem P. E. Rasmussens Vej og Klaus Nars Sti i Farum.

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaring af Kresten Andersen Bergsøe og Rasmus Emil Lindhede.

Kresten Bergsøe har forklaret, at han købte Farumgård af sin mormors dødsbo og overtog ejendommen i 2003. Der var i 2003 store problemer med offentlighedens benyttelse af stien gennem Farumgård, der havde stået tom i knap ét år. Der var færdsel alle steder, således på alle stier, på husets trapper og på græsarealerne. Da han flyttede ind på Farumgård med sin familie, ændrede folk adfærd i en kort periode, men herefter vendte problemerne tilbage.

Folk respekterer ikke reglerne for færdslen gennem Farumgård, men kikker ind gennem husets vinduer, opholder sig på trappen foran huset, går ind i den private del af haven og går rundt i parken. Det er tydeligt, at folk føler sig berettiget til denne adfærd, og ikke tager hensyn til, at der alene er tale om adgang til at gå på stien. Han har oplevet at blive truet af folk, der har holdt fast i deres ret til at opholde sig i hele parken.

Det er ikke muligt at iværksætte yderligere tiltag for at afskærme over for folks uberettiget adfærd. Der er således opsat skiltning, fodhegn og hække, men uden den store effekt. Han har gennem årene løbende drøftet problemet med Furesø Kommune, der også har foretaget en række tiltag for at oplyse folk om betingelserne forbundet med benyttelsen af stien.

I 2006 indledte han drøftelser med kommunen om en ændret stiføring. Siden har en række forskellige forslag været drøftet, og der blev til sidst opnået enighed om at etablere en sti ca. 30-40 meter fra det nordlige skel med udsigt ud over barakhaven. De nærmere vilkår for færdslen via en sådan sti er ikke blevet drøftet, men han formoder, at de vil svare til de nugældende vilkår. Etablering af en sti som foreslået kræver, at der indledes en fredningssag, hvilket alene kommunen og Danmarks Naturfredningsforening har kompetence til. Furesø Kommune har imidlertid ikke ønsket at forpligte sig til at indlede en fredningssag, hvorfor drøftelserne gik i stå. Borgmesteren har nu afvist yderligere drøftelser, medmindre portene bliver åbnet igen.

Han varslede en lukning af portene den 1. januar 2017, men gjorde ikke alvor heraf, da der på det tidspunkt fortsat var drøftelser med kommunen. I juli 2017 valgte han at lukke portene, efter at hans garner var blevet udsat for vold fra en cyklist. Det er ikke tilladt at cykle ad stien forbi Farumgård, hvorfor gartneren, der sag i sin bil, bad en cyklist om at trække ad stien. Cyklisten blev vred over dette og slog gartneren i ansigtet gennem bilens åbentstående vindue. Episoden blev anmeldt til politiet, der foretog en besigtigelse af stien, men undlod afhøring af gartneren og ikke fortog sig yderligere. Kommunen fandt episoden frygtelig, men det var så det.

Han har ikke som sådan et ønske om at holde offentligheden ude af parken, men en adgang til Farumgård kræver, at det ikke er til væsentlig ulempe for hans familie og ansatte, og at folk overholder reglerne. Det er ikke i dag muligt for ham at anvende Farumgård som en privat bolig, når offentligheden har adgang til parken. På grund af folks adfærd medfører færdselsretten således så væsentlige ulemper, at han har været nødt til at tilbagekalde færdsels-tilladelsen.

Niels Thygesen fra Furesø Kommune gav i 2016 udtryk for, at kommunen ved en tilbagekaldelse af tilladelsen til færdsel ville henholde sig til Skov- og Naturstyrelsens opfattelse som tilkendegivet i brevet af 3. juli 2007. Han er ikke enig i Skov- og Naturstyrelsens opfattelse af Overfredningskendelsen af 12. august 1969 og anser ikke det anførte i brevet som udtryk for en afgørelse, som han har kunnet klage over. Han er således heller ikke bundet af det anførte i brevet.

Da han modtog Fredningsnævnet for Københavns afslag i august 2008, tog han den til efterretning, da det der er behov for, er en ny fredningssag. Fredningsnævnet udtalte i øvrigt indirekte kritik af kommunens håndtering af sagen. Efter afgørelsen forsøgte kommunen at gribe ind over for folks uberettigede adfærd, blandt andet ved opsætning af nye skilte og en sluse, der gjorde det vanskeligt for mange cykler at passere samtidigt. Der blev også etableret et fodhegn, så folk kunne se, hvor de måtte gå. Det havde ganske kortvarigt en effekt, men med tiden begyndte folk igen at ignorere reglerne. Senere blev der plantet en hæk, der skulle lede folk i den rigtige retning, men der var ikke nogen effekt af hækken.

I 2017 holdt han et møde med Niels Thygesen, der godt kunne forstå hans problemer, men som tilkendegav, at der ikke var politisk opbakning til en ny stiføring. Han skrev derfor et brev direkte til borgmesteren den 21. september 2017. Borgmesteren svarede ham i et brev af 6. oktober 2017 og var lydhør over for problemerne. Han var imidlertid ikke indstillet på at indlede en fredningssag, men henviste til, at der måtte iværksættes flere forebyggende tiltag. Da han anså mulighederne for udtømte, varslede han i oktober 2017 en lukning af portene.

I januar 2017 blev han inviteret til et møde med kommunen, hvor mulighederne for en ændring af stiforløbet blev drøftet. I forbindelse med drøftelserne gik det imidlertid op for ham, at det, kommunen i virkeligheden ønskede, var en åbning af hele parkanlægget for offentligheden. Dette var han naturligvis ikke interesseret i.

Et af forslagene til ændring af stiforløbet kom fra en borger i Farum Landsby. Forslaget blev i august 2017 forelagt for borgmesteren, der nikkede til forslaget. En del af forslaget gik ud på etablering af rosenbuer, der ville vise folk, hvor de skulle gå, og dermed gøre det lettere at holde folk på stien. Danmarks Naturfredningsforening og Farum Naturparks Venner, der er hø-

ringsberettigede, har set forslaget til ny stiføring og fundet forslaget interessant, men uden gang på jorden på grund af den nuværende fredning.

Rasmus Emil Lindhede har forklaret, at han siden efteråret 2016 har været ansat i Furesø Kommune som skov- og landskabsingeniør og været sagsbehandler på sagen. Han er bekendt med Kresten Andersen Bergsøes brev til borgmesteren om generne forbundet med den offentlige adgang på Farumgård. Der er efter det oplyste tale om gener på grund af folk, der cykler på stien, bevæger sig uden for stierne og lufter hunde uden snor. Der har også været nogle tyverisager.

Kommunen har foreslået Kresten Andersen Bergsøe, at der etableret yderligere tiltag for at afskærme Kresten Andersen Bergsøes og hans familie og ansatte. Der er ikke peget på konkrete forslag i den forbindelse. Der er allerede opsat skilte, etableret fodhegn og plantet hække, og tanken var at se på mulighederne for en opgradering af disse tiltag. Efter hans opfattelse kan der f.eks. opsættes hegn langs stien uden, at det vil være i strid med fredningen af parken. Kresten Andersen Bergsøe afslog at medvirke hertil og fastholdt, at der skulle arbejdes på en ændring af stiforløbet. Dette er imidlertid meget problematisk i forhold til den eksisterende fredning.

Kresten Andersen Bergsøe har under drøftelserne hele tiden arbejdet ud fra en præmis om, at kommunen skal indlede en ny fredningssag. Han er ikke bekendt med, om kommunen er indstillet herpå, og tror ikke, at kommunen er kommet med en udmelding om sin holdning til spørgsmålet. For kommunen er det afgørende, at et eventuelt nyt stiforløb ikke forringer borgernes mulighed for at opleve Farumgård og parken. Han deltog ikke i møderne med Kresten Andersen Bergsøe og er ikke bekendt med, om der er opnået enighed om et forslag til ændring af stiforløbet. Det var hans oplevelse, at kommunen og Kresten Andersen Bergsøe i begyndelsen stod meget langt fra hinanden, men at de med tiden nærmede sig en smule. Det blev drøftet at sende et fælles oplæg til Fredningsnævnet, men der kunne ikke opnås enighed om formuleringen heraf.

I efteråret 2017 stod det klar, at dialogen med Kresten Andersen Bergsøe ikke førte til noget, hvorfor kommunen indgav en politianmeldelse. Kresten Andersen Bergsøe havde oplyst til kommunen, at han havde lukket portene, fordi en af hans ansatte var blevet udsat for vold. Det er korrekt, at kommunen beklagede, at en sådan episode kunne finde sted, og opfordrede Kresten Andersen Bergsøe til at anmelde episoden til politiet.

Hvis kommunen skal indlede en fredningssag, vil det være altafgørende for kommunen, at borgerne ikke stilles ringere end i henhold til den gældende fredning, hvor borgerne kan opleve udsynet fra huset op gennem barokhaven. Det er derfor et krav fra kommunens side, at borgerne kan opleve huset og parken gennem centralakten i barokhaven. Kresten Andersen Bergsøe har modsat sig, at offentligheden får adgang til barokhaven, hvilket har været et

af stridspunkterne i drøftelserne. Kresten Andersen Bergsøe har tidligere foreslået rosenbuer som en mulighed, og det er kommunen ikke afvisende over for. Problemet er blot, hvor rosenbuerne skal opstilles. Han er ikke bekendt med det senest forslag til ændring af stiforløbet.

Der har været dialog både før og efter lukningen af portene. Kommunens opfattelse er, at portene straks skal åbnes. Kresten Andersen Bergsøe vil ikke åbne portene, før kommunen anerkender, at den offentlige adgang er til væsentlig gene for ham og hans familie, og at kommunen er indstillet på at indlede en fredningssag. Kommunen er ikke overbevist om, at det er kommunen, der i givet fald har kompetencen til at vurdere, om færdselstilladelsen medføre en væsentlig ulempe for Kresten Andersen Bergsøe.

Rettens begrundelse og afgørelse

Ved Fredningsnævnets kendelse af 23. juli 1947, som stadfæstet ved Overfredningsnævnets kendelse af 23. februar 1949, fik offentligheden, i forbindelse med en vederlagsfri fredning af Farumgård og den dertil hørende park, ret til at færdes gennem parken mellem den røde låge og hovedindkørselen til Farumgård ad stien langs Farum Sø på betingelse af, at færdselstilladelsen kun gælder for fodgængere, at færdsel kun er tilladt på den for adgang til offentlige parker sædvanlige tid af dagen, at færdsel og ophold uden for stien er forbudt, at opsætning af skilte ved de to indgange samt langs stien betales af Farum sogneråd (nu Furesø Kommune), at Farum sogneråd forpligter sig til at medvirke til, at færdselstilladelsen bliver til mindst mulig ulempe og foranlediger indskriden mod eventuelle misbrug, at ejeren forbeholder sig at tilbagekalde færdselstilladelsen, hvis færdselstilladelsen mod forventning måtte medføre væsentlig ulempe, og at afgørelsen af, hvorvidt ulemperne må anses for væsentlige, træffes af Ministeriet for offentlige arbejder.

Det fremgår af Fredningsnævnets kendelse, at der under fredningssagen var uenighed om, hvorvidt færdselsretten skulle være begrænset i tid, og at den daværende ejer, Sct. Ursula Stiftelsen, forbeholdt sig ret til at kræve erstatning for den forringelse af ejendommens salgsværdi, som en tidsbegrænset færdselsret ville medføre.

Fredningsnævnet gjorde ikke fredningen og færdselsretten tidsbegrænset og bestemte, at spørgsmålet om erstatning skulle afgøres, når det kunne godtgøres, at ejendommen skulle afhændes. I kendelsen er angivet, at Fredningsnævnet anså det for selvfølgeligt, at der var krav på erstatning, hvis spørgsmålet om afhændelse måtte blive aktuelt, men at det ikke var muligt på daværende tidspunkt at vurdere, i hvilket omfang et erstatningskrav burde tages til følge. Overfredningsnævnet tilsluttede sig dette synspunkt under henvisning til, at *"...det omhandlede stianlæg kunne kun føres gennem parken imod udredelse af erstatning"*.

I hverken Fredningsnævnets eller Overfredningsnævnets kendelse er angiv-

vet, at udbetaling af erstatning vil indebære en ændring af betingelserne knyttet til færdselsretten, og der findes ikke henset til formålet med erstatningen grundlag for en sådan forståelse af det anførte i kendelserne. Erstatningen kan endvidere ikke efter en naturlig forståelse af indholdet i kendelserne anses at vedrøre den situation, at *"færdselstilladelsen mod forventning måtte medføre væsentlig ulempe"*, men må anses at vedrøre den gene, der er forbundet med en ret til færdsel på de i kendelserne angivne betingelser uden tidsbegrænsning.

I kendelse af 5. februar 1968 udtalte Fredningsnævnet, at *"den eksisterende stiret"* er af en sådan værdi for offentligheden, at der ikke er tilstrækkelig grundlag for en eventuel ophævelse af fredningen, hvorefter Fredningsnævnet fastsatte størrelsen af erstatningen for sikring af den offentlige færdselsret skønsmæssigt til 100.000 kr. Fredningsnævnet forholdt sig ikke i kendelsen til omfanget eller karakteren af *"den eksisterende færdselsret"* og angav ikke, at de oprindelige betingelser knyttet til færdselsretten ville blive ændret eller bortfaldt i forbindelse med udbetalingen af erstatning.

Overfredningsnævnet, der fik forelagt Fredningsnævnets kendelse, fastsatte ved kendelse af 12. august 1969 erstatningen for tabet ved den ved Overfredningsnævnets kendelse af 23. februar 1949 besluttede adgang for offentligheden til gående færdsel på Farumgård til 125.000 kr. Det fremgår af kendelsen, at Overfredningsnævnet alene tog stilling til størrelsen af erstatningen. Afgørelsen omtalte ikke omfanget af eller betingelserne knyttet til offentlighedens adgang til færdsel.

På denne baggrund finder retten, at de oprindelige betingelser knyttet til færdselsretten som angivet i Fredningsnævnets kendelse af 23. juli 1947 fortsat er gældende, herunder forbeholdet om tilbagekaldelse af færdselstilladelsen, såfremt færdselstilladelsen mod forventning måtte medføre væsentlig ulempe for ejeren, hvilken betingelse således ikke kan anses for bortfaldet.

Kresten Andersen Bergsøe har forklaret, at han den 5. juli 2017 tilbagekaldte tilladelsen til færdsel gennem parken ad stien langs Farum Sø og lukkede de to indgange til parken, fordi fortsat færdsel ville medføre væsentlig ulempe for ham og hans familie og ansatte.

Spørgsmålet om karakteren af færdslen gennem parken har under sagen alene været belyst gennem Kresten Andersen Bergsøes egen forklaring.

Retten finder det herefter ikke bevist, at Kresten Andersen Bergsøe ved at påberåbe sig forbeholdet har handlet i strid med de pågældende fredningskendelser som angivet i tiltalen, hvorfor han frifindes.

Thi kendes for ret:

Kresten Andersen Bergsøe frifindes.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Helle Hjelm Poulsen
Dommer